

LBRIS

We know
books

**Dr. Galina
Răduleanu**

**ÎNTOARCEREA
ÎN ADÂNCURI
DUPĂ APROAPE UN SECOL**

**Petru-Vodă
2024**

LBRIS

We know
books

Ediție îngrijită de
Mănăstirea Paltin Petru-Vodă

Concept grafic
Ștefan Pintilie

Tipar
Accent Print

Petru-Vodă, 2024
© **Mănăstirea Paltin Petru-Vodă**

ISBN 978-973-0-40809-6

CUPRINS

- 7 PREFAȚĂ
9 PREAMBUL
12 AMINTIRI
198 ANEXĂ

Motto:

„Greieruș, ce cânti în lună când pădurea sună,
Cum nu știi ce am în mine, greiere străine?”¹

---

¹ Versuri din poemul *Călin* (file de poveste) de Mihai Eminescu.

Prefață

Memoriile mele sunt un fel de spovedanie publică având cuprinse în ele atât viața mea de aproape un secol, cât și pe cea a țării.

Aș porni de la cuvintele rostite de unul din modelele mele din închisoare, o prietenă care la despărțirea din gara de nord, mi-a spus: „Să rămâi așa cum ești!”. Sunt vorbele de care ar trebui fiecare din noi să țină seama, mai ales la început de drum. Tot în acest sens mi-amintesc de mănăstirea Sucevița, unde într-un pelerinaj din anii adolescenței, tata mi-a arătat pe peretele exterior Scara Sfântului Ioan Scărarul, subliniindu-mi: „Și de pe ultima treaptă se poate cădea”. „Care?” am întrebat. „Cea a mândriei și mai ales a mândriei smereniei”.

Eram la început de viață și nu înțelegeam profunzimea acestor cuvinte, fiind și departe de noțiunea de smerenie și de ascultare. „Facă-se voia mea” a fost una din dominantele vieții mele. În acest sens, am cerut destul de imperativ: „Doamne, Te rog să nu-mi dai o viață plictisitoare!”.

Citindu-mi memoriile, veți constata că Dumnezeu mi-a îndeplinit dorința, dar din fericire, însoțită cu intervenții salvatoare. Așa încât, ori de câte ori am fost luată de vârtejul lumii, fiind pe punctul de a-mi pierde cărarea, mi-„s-au tăiat” cu fermitate devierile negative. Abia acum, rescriindu-mi existența, înțeleg semnificația benefică a atâtor lovituri, ca eliminarea, închisoarea, pierderea atâtor ființe dragi și multe altele.

Toate, dar absolut toate au avut ca scop salvarea mea (la fel ca și a fiecărui suflet). Acum îmi dau seama că punctul maxim pe care fiecare

dintre noi trebuie să-l aringă, este cel spus mie de un țăran bătrân, bolnav și aproape părăsit: „Doamna doctor, să știți că niciun fir de păr, nu-l putem ridica fără voia lui Dumnezeu”.

Acest lucru l-am înțeles mult mai târziu, după ce am beneficiat de suferința vindecătoare.

Recent și aparent întâmplător, l-am auzit pe părintele Iachint de la Putna într-un interviu transmîtându-ne o vorbă adîncă: „Suferința se dă la cei aleși”. Din acest punct de vedere, țara noastră, dar și existența mea am fost „privilegiate”.

Rescriîndu-mi în prezent existența, am fost în permanență urmărită obsesiv de cea a sfârșitului meu pămîntesc. Însă, după doi ani de parcurgeri ale atâtor cărări din trecut, am ajuns la impresia unui anume sfârșit de viață și se pare a unui nou început în care să-mi desfășor zilele sub: „facă-se voia Tă”.

La asta, a contribuit crâmpeiul de viață parcurs spre sfârșit, cât mai ales revelația adusă de cartea Sfântului Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*. Totul a dus la înțelegerea cuvintelor trăite de cei din închisoarea Aiud: „Dacă ai credință într-un Dumnezeu atotbun, atotputernic și înțelept, atunci tot ce-ți dă El, este lucrul cel mai bun care ți se potrivește”.

Preambul

M-am pornit la drumul acesta anevoios în urma unui sfat: „Scrieți-vă memoriile!”.

Am pregetat mult la început, întrucât prima frază dădea impresia unui „memento mori”. Secondo, aveam impresia că îmi expun viața pe tarabă și terțo, majoritatea oamenilor sunt interesați de propria existență, așa că citirea unei istorii străine s-ar putea să nu-i intereseze.

Ideea, însă, a prins rădăcini devenind imperativ dominantă, încât cu un „Doamne, ajută”, am fost într-o anumită măsură obligată să aștern pe hârtie atât scurgerea aproape a unui secol, cât și ecourile lui în universul meu interior.

Așadar... „A fost odată... ca niciodată”, când Dumnezeu a hotărât clipa atât a apariției mele pămîntene, cât și a întregului itinerar. În ce măsură însă l-am urmat, o voi afla „la înapoiere”. Mult mai târziu, mama, care nu a dat importanță episodului, mi-a povestit că înainte de a mă naște, a visat o femeie frumoasă îmbrăcată în alb, care i-a pus mâna pe cap, spunându-i: „Vei avea o fetiță!”. (Pe vremea aceea, sexul copilului era hotărât de Sus. Acum îl decidem noi, oamenii). Tot din povestirile ei, rezulta că mă interesau mai mult cărțile decât jucăriile și că aveam un atlas zoologic cu care chinuiam toți invitații, silindu-i să asculte tot conținutul cărții.

Locul meu de lectură însă, fiind pe pragul ușii, am făcut o bronhopneumonie gravă de care numai Dumnezeu m-a scăpat, antibioticele

LIBRIS | We know books
fiind inexistente. Urmările, le-am suportat de-a lungul întregii vieți, contractând un complex primar în copilărie, un TBC în Facultate și o diseminare pulmonară în închisoare, vindecată miraculos fără niciun medicament. Menționez (sursa de informații fiind mama) că apariția mea ca fată, a declanșat o bucurie modestă.

Adevărata, marea sărbătoare însă, s-a desfășurat după doi ani, la venirea fratelui meu. Am fost botezată pe 16 aprilie, a doua zi de Paști, când se pomenea și Sfânta Galina. La noi în Basarabia, preotul era cel care dădea numele copilului, după cel al Sfântului din calendar. Mai târziu, studiind viața Sfintei, am aflat că a fost grecoaică și că „galina” înseamnă senin, liniștit, luminos (însușiri care, din păcate, nu mă caracterizează). Nu am înțeles niciodată de ce acest nume a fost preluat de întreaga lume slavă (Ucraina, Polonia, Rusia).

În ceea ce mă privește, apariția fratelui, nu a constituit un motiv de bucurie. Din contră, simțeam că voi împărți afecțiunea maternă și că voi fi dislocată din patul mamei. Ca urmare, i-am spus cu hotărâre (în limba rusă, aceasta fiind cea în care am început să vorbesc): „Nu avem nevoie de păpușica asta!”. Nu pot să îmi dau seama cât au cântărit aceste sentimente, dar când am fost odată lăsată să îl legăn pe noul născut, pentru a-i domoli plânsul, am împins leagănul cu atâta forță, încât acesta s-a ridicat vertical, răsturnând tot conținutul, iar micuța ființă căzută sub maldărul de perne, plapumă, saltea, abia mai putea să scâncească. Speriată, am fugit „vitejește” și m-am ascuns. Noroc de intrarea salvatoare a mamei. Toate acestea se întâmplau la vârsta de trei ani.

Tata ne povestea că localitatea Răduleni (Basarabia) a fost prima lui parohie, pe care a iubit-o în mod deosebit și în care și-a pus tot sufletul. Acolo a refăcut biserica și casa parohială, dar și mai importantă a fost apropierea de sufletele oamenilor. Am văzut fotografiile care înfățișau pelerinajele sătenilor la mănăstirile din jur. Tata și-a iubit chemarea de preot mai mult ca viața și a trăit responsabilitatea pentru cei încredințați

lui, ca ceva sfânt, așa încât la plecarea lui din sat, oamenii plâneau. A reușit să facă să dispară sectele care dominau până atunci. Mai târziu, la schimbarea numelui nostru de familie, din motive obiective, dar și în amintirea aceluia loc, a ales să poarte denumirea satului, luând numele de Răduleanu.

Amintiri

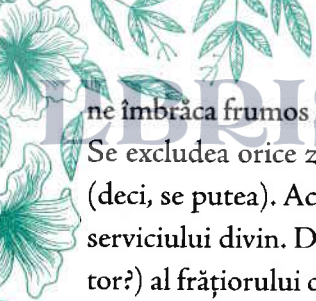

Bălți: 1936-1940

Acolo, la vârsta de trei ani, îmi apar primele imagini, dar destul de incomplete și neclare. Am locuit într-o casă, cu chirie cu o curte comună. În fața porții, se întindea pe tot parcursul străzii un trotuar (denumire improprie) format din scânduri lungi și ridicate pe piloni metalici, care să împiedice călcarea în noroi, orașul fiind lipsit de canalizare. De aici și denumirea localității de *Bălți* (Basarabia).

Pentru noi, copiii, însă, situația reprezenta un loc ideal de joacă. Mă văd și acum țopăind cu zgomot alături de fratele meu pe traversele de lemn spre disperarea vecinilor. Mișa, fratele meu, era un copil bun, blând, cu ochi albaștri și bucle blonde, pe care încă nu-l acceptasem și, în disputele aprige ivite, țineam să îmi păstrez poziția de superioritate, înfigându-mi mâinile în cărlionții lui aurii. E drept că avea și el mica lui răzbunare, după ce îmi descoperise „călcâiul lui Ahile” (existent și în prezent). Din copilărie, indiferent de împrejurări (și am trăit situații când am beneficiat cu toții de o singură cameră), eu îmi aveam „colțul meu sacru” amenajat cu mici obiecte personale, de care nimeni nu avea voie să se atingă. Numai că „nemernicul” mă întâmpina victorios și „sadic” cu strigătul: „Ți-am umblat!”, ceea ce în fața acestui „sacrilegiu” mă făcea să izbucnesc în plâns.

Toate amintirile din acea perioadă, însă, sunt constituite din bucăți disparate. Așa, de exemplu, îmi apare un Crăciun cu un brad imens și un Moș în fața căruia a trebuit să mă chinui să spun o poezie în schimbul darului. La sărbătoarea Rusaliilor, timp de trei zile se scoteau covoarele și atât pe podea, cât și pe pereți se puneau frunze de nuc simbolizând limbile de foc ale coborârii Duhului Sfânt. În fiecare duminică, mama

ne îmbrăca frumos și mergeam la Catedrala orașului. Stăteam cuminți. Se excludea orice zgomot, ca țipetele și tropăiturile actualei generații (deci, se putea). Aceeași atitudine o aveau și adulții, de respect în fața serviciului divin. De acolo, mi-a rămas în memorie un gest (premonitor?) al frățiorului care, în fața tăvii în care se strângeau bani, și-a înfipt „hotărât” ambele mânuțe pe monedele adunate.

Grădinița, însă, nu mi-a lăsat nicio amintire. În clasa întâi, am intrat în legendă, când la 8 noiembrie de Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, învățătoarea ne-a întrebat: „Dragi copii, voi știți ce zi e astăzi?”, iar eu, cu mâna ridicată: „Da, e ziua fratelui meu!”. Îl chema Mihai, ca pe Rege². La scrierea lecțiilor, după spusele tatei, aveam obsesia perfecțiunii. Ștergeam cu guma până la ruperea foii ca să scriu „cum trebuie”. Pe mama, deși învățătoare, nu o lăsam să mă ajute: „Tu nu știi ca doamna noastră!”. Tot în clasa întâi, ca să mă „dau mare”, era afară o temperatură de -20°, am pus limba pe clanța metalică exterioară a ușii de la școală. Am venit acasă urlând și cu limba sângerândă.

La domiciliu, mă împrietenisem cu fetița vecinilor de aceeași vârstă. Mă duceam zilnic să o strig în limba rusă, „Maia, ya colo zabora!” (Maia, eu sunt lângă gard!). Dânsa avea un frate mai mare, la liceu, iar seara se adunau cu colegii ca să se joace *de-a v-ați ascunselea* (ce vremuri...!). Eu, obraznică, mă piteam în tufiș, de unde descopeream prin strigăt ascunzișul fiecăruia, după care fugeam ca să nu „o încasez”. Maia avea o bunică suferindă de demență, pe care o țineau încuiată în casă. Cu cruzimea copiilor, când bătrâna se uita pe geam, mă prefăceam că-i bat nepoata, ceea ce-i declanșa o criză de furie, iar nouă un amuzament teribil. În 1940, la venirea rușilor, când au fost obligați să se refugieze în țară, familia a plecat, lăsând-o încuiată în casă. Pe Maia am reîntâlnit-o la București la vârsta de 15-16 ani. Nu mai avea nimic din fetița pe care

² Regele Mihai I al României (1921-2017). Suveran al României între 20 iulie 1927 și 8 iunie 1930 și, între 6 septembrie 1940 și 30 decembrie 1947.

o strigam zilnic la gard. Pe fratele ei, devenit doctor, l-am avut coleg la unul dintre multiplele mele locuri de muncă. Devenise un om aspru și total lipsit de suflet. Mi-a rămas în minte afirmația lui: „Dacă aș avea o boală incurabilă și aș ști sigur că mor repede, aș comite o crimă”. Nu a făcut-o, deși s-a sfârșit de cancer.

Țin să subliniez, ca pe un document istoric, nivelul material al României din perioada interbelică. Atunci, în acea societate „putredă burgheză”, părinții mei, un preot și o învățătoare, doi funcționari modeste, își puteau permite să aibă o fată, Liusia, pentru îngrijirea noastră, a copiilor, precum și o bucătăreasă excepțională, Marfa. Îmi amintesc și acum cu nostalgie de plăcintele acelea formidabile, de borșurile unicat și mai ales de *alivenci*, un preparat inexistent în meniurile actuale. Ori, mai târziu, de acele teribile *invârtite*, plăcinte oferite de femeile de la țară, care ne aduceau untul făcut în putinei pe frunză de brusture. Și mă întreb: „De ce, oare, mâncărurile din copilărie, după care jinduim o viață, sunt de neînlocuit?”

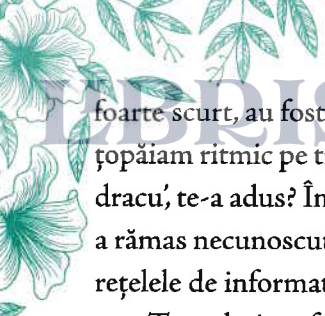
Terminasem clasa întâi cu premiu, iar vara fusesem la mare, la stațiunea Burnas (care azi nu ne aparține, aflându-se pe teritoriul Ucrainei). Seara, vilegiaturiștii³, se adunau la „șezători”, iar mama, care avea o voce de operă, le cânta printre altele, romanța, *Luna știe, dar nu spune*, pe care o țin minte și în prezent. Totul se desfășura calm, luminos, sigur, când... vorba lui Topârceanu: „A venit așa, deodată, toamna cea întunecată”⁴. De fapt, iarna siberiană îmbrăcată în „uniformă sovietică”.

„Izgonirea din Rai” s-a produs în iunie 1940. O realitate greu percepută de unii basarabeni mai vârstnici, care chiar se bucurau, considerând că vin vremurile țariste de altădată, motiv care i-a făcut să-i întâmpine, săracii, cu flori și manifestări de simpatie. Numai că, la scurt timp, chiar

³ Persoane care își au domiciliul în afara locului de muncă.

⁴ Versuri din poezia *Balada unui greier mic* de George Topârceanu.

foarte scurt, au fost treziți la realitate. Noi, copiii, fiind ecoul adulților, țopăiam ritmic pe trotuarul de lemn cântând: „Rus, rus, papa rus, cine, dracu', te-a adus? În fântână rece, dracu' să te înecă”. Autorul versurilor a rămas necunoscut, iar noi am avut norocul de a nu fi auziți, întrucât, rețelele de informatori nu se organizaseră încă.

Tata, deși perfect conștient de cele ce urmează, nu a putut pleca în cele câteva zile permise, mama fiind imobilizată de un reumatism acut, iar când s-a putut ridica din pat, granița era deja închisă. Fără nicio ezitare, au lăsat totul și cu două geamantane și doi copii, s-au alăturat șirului lung de oameni care voiau să se salveze, plecând, iar eu a trebuit să mă despart cu lacrimi de rotunjourul meu cățel, Șaric (globuleț) și de pisicuța mea cenușie, Dâmca, adică *fumuria*, denumiri tributare limbii ruse pe care o vorbeam. Mi-am luat doar păpușa, al cărei cap, mai târziu, a constituit o ascunzătoare pentru bijuteriile familiei.

Imaginile din acea perioadă au fost destul de amestecate cronologic. Mi-amintesc doar că am călătorit mult în vagoane de vite, uitate lung timp pe linii „moarte”, în diverse gări cu o alimentație care se reducea deseori doar la covrigi, obținerea apei fiind uneori o problemă. Tot în amintiri îmi apare o noapte în care am dormit afară pe un morman de lemne sau de o călătorie nocturnă, spre o destinație necunoscută, într-o căruță cu coviltir. Copilăria noastră, totuși, s-a menținut. Ne jucam nepăsători și veseli, sărind printre traversele liniilor ferate. Sovieticii, însă, întrebuițau cele mai neomenoase metode pentru a ne descuraja și a ne face să renunțăm la plecarea din țară. Noroc de imensa și de neînfrânta forță a tatei care făcea liste cu cei care se alăturau, făcând memorii și mergând în diverse audiențe. În peregrinările noastre am ajuns și la Chișinău, unde locuiau doi din cei doisprezece frați ai tatei. Unul dintre ei, avocat, mai mare cu un an ca tata, cu o situație materială foarte bună, avea o casă somptuoasă, care m-a impresionat în mod

deosebit. În 1944, însă, a lăsat totul și a venit în țară, preferând condițiile modeste din București, pentru a-și salva familia și, mai ales, unicul copil.

Cel de-al doilea frate, preot, cu mult mai în vârstă, făcea parte din primii patru, având copii de vârsta tatei. În toată acea perioadă, indiferent de condiții și de perspective, eram influențată de optimismul și firea veselă a tatei care găsea în orice împrejurare motive de bucurie. Așa cum am mai spus, și la noi copilăria și-a spus cuvântul. Din lipsa jucăriilor ne-am făcut dintr-un băț de chibrit o păpușă minusculă. Am înfășurat-o cu un elastic pentru a o proteja și am confecționat din diverse hârtii colorate sau strălucitoare o mulțime de toalete sclipitoare. Păpușile, îmbrăcate cu acestea, își făceau vizite reciproce, imaginându-ne diverse conversații. Ne-am creat astfel o lume de vis, care să înlocuiască urâtul ce ne înconjură și în același timp să ne dea iluzia altei vieți, iar dacă mă gândesc acum, poate că acela a fost momentul declanșator al trăirii mele într-o lume imaginară sau chiar o fugă de realitate, păstrată și în prezent. Respectiva creație s-a numit Alea, niciodată nu am știut originea cuvântului sau semnificația lui. Alea a avut o viață lungă, însoțindu-mă până la vârsta de 11 ani, când i-am pus capăt în mod brutal.

Întorcându-mă la lupta noastră pentru salvare, activitatea neobosită a tatei a atras atenția KGB⁵-ului care l-a chemat de câteva ori, propunându-i cu amenințări voalate să devină spion. Refuzul lui categoric a dus la informarea falsă a comisiei române de repatriere, situată la capătul românesc al podului de peste râul Prut, printr-un agent infiltrat, că ar fi spion sovietic și, ca urmare, să nu fie primit în țară, lucru care părea chiar să se și realizeze, noi fiind refuzați să intrăm în România. Ai mei erau conștienți de ceea ce ne aștepta în situația dată. Mama plângea, tata avea o figură răvășită, iar eu simțeam ecoul acestor trăiri, având și spaima că în capul păpușii mele din brațe port „o bombă explozivă”,

⁵ Comitetul Securității Statului.

